

Föreskrifter om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter om teknisk kontrollutrustning hos besiktningsorgan;

TSFS 20[YY]:[XX]

Utkom från trycket
den [DATUM ÅR]

Omtryck

beslutade den [DATUM ÅR].

Transportstyrelsen föreskriver¹ med stöd av 8 kap. 16 § fordonsförordningen (2009:211) i fråga om styrelsens föreskrifter (TSFS 2010:78) om teknisk kontrollutrustning hos besiktningsorgan

dels att 3 kap. 5 § ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 2 och 4 §§, 2 kap. 3 - 11 och 14 §§, 3 kap. 3 - 4 och 6 §§, 4 kap. 3 §, samt 5 kap. ska ha följande lydelse,

dels att föreskrifternas rubrik ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 4 kap. ska lyda ”Traktorer, motorredskap, tunga terrängvagnar, EG-mobilkranar och släpfordon till dessa fordon”,

dels att rubriken till 5 kap. ska lyda ”Utrustning vid provning för enskilt godkännande”,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 6 kap., samt en ny paragraf, 1 kap. 6 §, av följande lydelse,

samt beslutar följande allmänna råd.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om teknisk kontrollutrustning hos besiktningsorgan och provningsorgan

1 kap. Allmänt

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om den tekniska kontrollutrustningen som krävs hos sådana ackrediterade besiktningsorgan som

¹ Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s 37, Celex 398L0034, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s 18, Celex 398L0048).

anges i 4 kap. 2 § fordonslagen (2002:574) och ackrediterade provningsorgan som anges i 4 kap. 7 § fordonsförordningen (2009:211).

2 § Föreskrifterna gäller inte utrustning som är avsedd för fordonbesiktning, med undantag för kraven i 4 – 5 §§, om den är

1. lagligen tillverkad eller saluförd i en annan medlemsstat inom EU eller i Turkiet, eller
2. lagligen tillverkad i ett EFTA-land som har undertecknat EES-avtalet.

Föreskrifterna gäller dock i de fall då Transportstyrelsen kan visa att utrustningen i fråga inte når upp till den nivå som är likvärdig med den som krävs i dessa föreskrifter.

3 § Föreskriven utrustning ska finnas tillgänglig för besiktningstekniker när denne utför besiktning.

Besiktningssorganet får använda ytterligare utrustning som kan underlätta för besiktningsteknikern att avslöja bristfälligheter och göra en objektiv bedömning.

Allmänna råd

Utrustningen bör finnas tillgänglig på besiktningstationen eller, vad gäller våg, i anslutning till besiktningstationen.

4 § All kontrollutrustning ska underhållas och skötas i sådan omfattning att utrustningens skick inte inverkar på repeterbarheten och kvalitén vid bedömningen.

5 § Utrustning som ger ett storhetsvärde, med undantag för sådan utrustning som avses i 2 kap. 9 – 11 §§, ska vara kalibrerad när den tas i bruk och därefter kalibreras i samband med reparation och service samt med fastställda intervall. Kalibrering ska ske mot spårbar normal enligt anvisningar som är utfärdade av tillverkaren eller av föreskrivande myndighet.

Om besiktningssorganet har tillverkat utrustningen, ska besiktningssorganet ange anvisningar för kalibrering.

Kalibrering ska omfatta alla i utrustningen ingående delar, inklusive mjukvara.

6 § Om föreskriven utrustning upphör att fungera får besiktning under högst en veckas tid från det att utrustningen upphörde att fungera utföras enligt följande.

- Om ljudnivåmätare för mätning av buller enligt 2 kap. 7 § upphör att fungera, får kontrollen avgränsas till en subjektiv bedömning enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:84) om kontrollbesiktning.

- Om rullbromsprovare enligt 2 kap. 15 § och 3 kap. 3 § upphör att fungera, får kontrollen ske med retardationsmätare enligt 2 kap. 14 §.

- Om retardationsmätare enligt 2 kap. 14 § upphör att fungera, får kontrollen ske med utrustning för mätning av längd enligt 2 kap. 10 § samt med hjälp av fordonets hastighetsmätare.
- Om utrustning för kontroll av omborddiagnos (OBD-system) enligt 2 kap. 8 § upphör att fungera får kontrollen ersättas med mätning av avgaser med utrustning enligt 2 kap. 5 §.
- Om utrustning för mätning av avgaser enligt 2 kap. 5 § upphör att fungera, får kontrollen ersättas av en visuell kontroll.

2 kap. Fordon med en totalvikt av högst 3,5 ton

1 § Detta kapitel gäller krav på teknisk kontrollutrustning för besiktning av

1. personbilar, lastbilar och bussar samt släpfordon till dessa fordon, samtliga med en totalvikt av högst 3,5 ton,
2. traktorer som utgörs av ombyggda bilar med en totalvikt av högst 3,5 ton,
3. lätta terrängvagnar och terrängskotrar samt terrängsläp till dessa, och
4. motorcyklar och mopeder

2 § Besiktningstation ska vara utformad eller utrustad så att besiktningstekniker kan kontrollera system och komponenter undertill på fordonet.

3 § Vid genomförande av kontroll enligt 2 § ska det vid kontrollbesiktning finnas maskinell utrustning tillgänglig i syfte att anbringa krafter på fordonets hjul i sådan omfattning att eventuella glapp i fordonets hjul- och styrsystem kan upptäckas.

Utrustningen ska bestå av två maskindrivna plattor som kan flyttas i motsatt riktning, både i längs- och tvärgående riktningar.

Rörelsen av plattorna måste kunna kontrolleras av besiktningsteknikern från testläge.

4 § Utrustning som visar halvljus- och dimstrålkastarens inställning ska finnas tillgänglig vid kontrollbesiktning. Ljusbrytargräns ska vara lätt att avläsa i dagsljus, dock inte i direkt solljus.

5 § I fråga om mätare för avgaser från bensinmotorer med gnisttändning, finns bestämmelser i Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2006:14) om avgasmätare. Vid kalibrering ska referensgasen innehålla följande volymandelar med högst ± 1 % avvikelse mot gasens nominella värde. För propan med ett innehåll av högst 1000 miljondelar per volymenhet (PPM) får avvikelsen dock vara högst ± 2 %.

1. Propan	100 ppm – 2000 ppm
2. Kolmonoxid	0,5 % - 7,0 %
3. Koldioxid	4 % - 16 %
4. Syre	0 %

Mätare för avgaser från dieselmotorer med kompressionständning ska ha tillräcklig mätnoggrannhet. Vid kalibrering ska mätaren möta de krav för kalibrering som är beskrivna i den svenska standarden SS-ISO 11614 (Förbränningsmotorer – Apparatur för mätning av opacitet och bestämning av ljusabsorptionskoefficient i avgaser).

6 § Ljudnivåmätare för mätning av bullernivå vid besiktning ska vara av precisionstyp (typ 2 eller bättre) som uppfyller kraven inklusive kalibreringskraven i den svenska standarden SS-EN 61672-1 (Elektroakustik – Ljudnivåmätare – Del 1: Specifikationer).

7 § Instrument för detektering av gasläckor vid täthetskontroll av motordrivna fordon med bränslesystem för metangas (CH₄) ska vara av grupp II, för indikering av en volymandel av upp till 100 % av undre explosionsgräns, och i tillämpliga delar uppfylla kraven i den svenska standarden SS-EN 60079-29-1.

Instrumentets mätområde ska minst sträcka sig från 0,1 volymprocent till 50 % av undre explosionsgräns. Kalibrering ska ske enligt instrumenttillverkarens instruktioner och så ofta som är nödvändigt för att bibehålla specificerad noggrannhet. Instrumentet ska prövas mot en 1 % referensgasblandning.

8 § Testutrustning, för att kontrollera bilar med system för omborddiagnos för utsläppskontroll (OBD-system) som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/69/EG av den 13 oktober 1998 om åtgärder mot luftföroreningar genom avgaser från motorfordon och om ändring av rådets direktiv 70/220/EEG² samt Europaparlamentets och rådets förordning nr 715/2007 av den 20 juni 2007³ om typgodkännande av motorfordon med avseende på utsläpp från lätta personbilar och lätta nyttofordon (Euro 5 och Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon, ska uppfylla de krav och specifikationer som är beskrivna i de svenska standarderna

1. SS-ISO 15031-3:2004 (Vägfordon – Kommunikation mellan fordon och extern utrustning för emissionsrelaterad diagnostik – Del 3: Diagnostikanslutning och tillhörande elektrisk krets. Specifikation och användning), och
2. SS-ISO 15031-4:2005 (Vägfordon – Kommunikation mellan fordon och extern utrustning för emissionsrelaterad diagnostik – Del 4: Extern provutrustning), och
3. SS-ISO 15031-5:2006 (Vägfordon – Kommunikation mellan fordon och extern utrustning för emissionsrelaterad diagnostik – Del 5: Emissionsrelaterade diagnostiktjänster).

Testutrustningen ska visa de felkoder som registrerats i bilens OBD-system och som uppfyller den svenska standarden SS-ISO 15031-

² EGT L 350, 28.12.1998, s. 1 (Celex 31998L0069).

³ EGT L171, 29.06.2007, s 1 (Celex 32007R0715)

6:2005 (Vägfordon – Kommunikation mellan fordon och extern utrustning för emissionsrelaterad diagnostik – Del 6: Definitioner av felkoder).

9 § Utrustning för mätning av längdmått, utom skjutmått, ska ha en mätnoggrannhet inom ± 5 mm på 20 m.

Om måttband används ska det vara av noggrannhetsklass II eller bättre enligt rådets direktiv 2004/22/EG av den 31 mars 2004 om tillnärmningen av medlemsstaternas lagstiftning om mätinstrument⁴, senast ändrat genom rådets förordning nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012⁵.

Om skjutmått används ska det uppfylla kraven i toleranstabellen för skjutmått enligt standarden DIN 862.

10 § Utrustning för mätning av tid ska ha en mätnoggrannhet inom $\pm 0,1$ sekund per 60 sekunder.

11 § Utrustning för mätning av vinkel ska ha en mätnoggrannhet inom $\pm 0,5^\circ$.

12 § Vid registrerings-, moped- och lämplighetsbesiktning ska väg finnas tillgänglig. Vågen ska vara anpassad för vägning av fordon av aktuellt fordonsslag.

Bestämmelser om krav på icke-automatiska vågar finns i Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2007:18) om icke-automatiska vågar.

13 § Retardationsmätare för bromskontroll på väg ska ha gradering 1 % av g inom mätområdet 0 – 60 % av g, alternativt $0,1 \text{ m/s}^2$ inom mätområdet 0 – 6 m/s^2 . Mätosäkerhet vid kalibrering ska vara inom ± 3 %.

14 § Vid kontroll av fordonets bromssystem ska utrustning användas som kan mäta fordonets retardation, bromskraftsfördelning mellan hjulen på samma axel och bromskraftsfördelning mellan fram- och bakaxel eller axlar.

Bromsprovaren ska vara av typ rullbromsprovare, eller plattbromsprovare som motsvarar en rullbromsprovare.

Om besiktningstation använder bromsprovare av typen rullbromsprovare ska bromsningen av hjulen genom rullarna, generera en bromskraftsindikering. Rullbromsprovare ska i tillämpliga delar uppfylla de tekniska kraven och kraven på kontroll och periodisk inspektion i standarden SS-ISO 21069-1:2004 (Vägfordon – Provning av bromssystem i fordon med tillåten totalvikt över 3,5 ton med rullbromsprovare) eller likvärdig standard.

15 § Vid kontrollbesiktning av motorcykel och moped ska det finnas utrustning tillgänglig för att avlasta fram- och bakhjul i syfte att avslöja eventuella brister i fordonets hjul- och styrsystem.

⁴ EGT L 135, 30.04.2004, s. 1 (Celex 32004L0022)

⁵ EGT L 316, 14.11.2012, s. 12, (Celex 32012R1025)

3 kap. Fordon med en totalvikt över 3,5 ton

1 § Detta kapitel gäller krav på teknisk kontrollutrustning för besiktning av

1. personbilar, lastbilar, med undantag av EG-mobilkranar, bussar samt släpfordon till dessa, samtliga med en totalvikt över 3,5 ton, och
2. traktorer som utgörs av ombyggda bilar med en totalvikt över 3,5 ton.

2 § Vid besiktning av fordon enligt 3 kap. 1 § ska teknisk utrustning enligt 2 kap. 2 – 7 §§ och 9 – 13 §§ finnas tillgänglig.

3 § Bromsprovare ska vara av typen rullbromsprovare som består av två par rullar och som hjulen från fordonets axel/axlar placeras på under kontrollen. Bromsningen av hjulen ska genom rullarna generera en bromskraftsindikering.

Bromsprovare ska uppfylla de tekniska kraven, samt kraven på kontroll och periodisk kontroll i standarden SS-ISO 21069-1:2004 (Vägfordon – Provning av bromssystem i fordon med tillåten totalvikt över 3,5 ton med rullbromsprovare) eller likvärdig standard.

4 § Bromsprovare avsedd för fordon med pneumatiskt bromssystem ska vara försedd med sådan utrustning att effektivitet- och jämnhetsberäkning kan baseras på medelbromskrafter under ett hjulvarv beräknade vid konstant manövertryck, inom toleransen 0,02 MPa, i ett läge strax före hjulblockering.

Bedömning av den maximala bromskraften på fordonet ska beräknas utifrån en tvåpunkts- eller multipunkts-metod. Om det är nödvändigt att extrapolera bromskraften för att göra en bedömning av maximal prestanda hos hjulbromsen ska denna ingå i beräkningen och resultatet ska anges i procentuell effektivitet enligt följande formel:

$$Z = \frac{\sum F_{ext}}{\sum P_{max}} 100$$

Z = Effektivitet i %

$\sum F_{ext}$ = Summan av de extrapolerade bromskrafterna

$\sum P_{max}$ = Summan av axlarnas statiska belastning när fordonet är lastat till maximalt tillåten vikt.

Bromsprovaren ska vara programmerad enligt följande.

- Däckens rullmotstånd ska inkluderas i beräkningen.
- Tillverkarens uppgift på garanterat tryck ska användas. För släpfordon får som alternativ användas värdet 0,80 MPa för fordon utrustade med elektroniskt bromssystem (EBS) och 0,65 MPa för övriga.
- Hjulblockering ska ske när skillnaden mellan hjulets periferihastighet och bromsprovarens periferihastighet är mer än 10 %.

5 § Upphävd genom TSFS XXXX-XX.

6 § Vid kontroll med rullbromsprovare ska utrustning för lastsimulering finnas tillgänglig.

Lastsimulering ska kunna utföras till 75 % av garanterat axeltryck dock högst upp till 7,5 ton.

7 § Vid kontrollbesiktning ska det finnas utrustning som med erforderlig hastighet kan rotera de största förekommande frirullande hjulen på bilar och släpvagnar.

8 § Vid kontroll av fordonets hjul- och styrsystem ska den utrustning som avses i 2 kap. 3 § andra stycket dessutom uppfylla följande krav.

- Plattornas längs- och tvärgående rörelse ska vara minst 95 mm.
- Plattornas hastighet ska vara mellan 50 mm/s och 150 mm/s

4 kap. Traktorer, motorredskap, tunga terrängvagnar, EG-mobilkranar och släpfordon till dessa fordon

1 § Detta kapitel gäller krav på teknisk kontrollutrustning för besiktning av

1. traktorer, med undantag av traktorer som utgörs av ombyggda bilar, motorredskap, tunga terrängvagnar och släpfordon till dessa fordon, och
2. EG-mobilkranar.

2 § Vid besiktning av traktor, motorredskap, tung terrängvagn och släpfordon till dessa fordon ska teknisk utrustning enligt 2 kap. 2 – 4 §§ och 9 – 13 §§ finnas tillgänglig.

Utrustning enligt 2 kap. 3 § behöver dock inte vara maskinell.

3 § Vid besiktning av EG-mobilkran ska teknisk utrustning enligt 2 kap. 3 – 4 §§ och 9 – 13 §§ finnas tillgänglig.

Utrustning enligt 2 kap. 3 § behöver dock inte vara maskinell.

5 kap. Utrustning vid provning för enskilt godkännande

1 § Detta kapitel gäller krav på teknisk kontrollutrustning vid provning av bilar och släpvagnar till bilar för enskilt godkännande.

2 § Plats för provning ska vara så utformad eller utrustad att besiktnings- och provningsorganet kan kontrollera system och komponenter undertill på fordonet.

3 § Vid provning av fordon enligt 5 kap. 1 § ska teknisk kontrollutrustning enligt 2 kap. 9 – 12 §§ finnas tillgänglig.

4 § Vid provning av amatörbyggda fordon enligt 5 kap. 1 § ska teknisk kontrollutrustning enligt 2 kap. 2 §, 4 – 6 §§ och 9 – 13 §§ finnas tillgänglig.

6 kap. Undantag

1 § Kontrollbesiktning som utförs på öar som saknar förbindelse till och från fastlandet med bro eller färja får ske med undantag från kraven i 2 kap. 2-3, 5 och 14 §§ samt 3 kap. 3 och 7 §§.

2 § I stället för utrustning enligt 2 kap. 3 § och 3 kap. 8 § får annan maskinell utrustning användas som ger ett likvärdigt eller bättre resultat.

3 § Övriga undantag från dessa föreskrifter prövas av Transportstyrelsen.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 april 2015

På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

Johan Gille
(Väg- och järnvägsavdelningen)